

Тема: Орлык төзелеше

6 класс. Биология. Бактерияләр.
Гөмбәләр. Үсемлекләр.
(Дәреслек: В.В.Пасечник)

ТР, Кайбыч районы Борындык урта
гомуми белем бирү мәктәбенең
биология укытучысы Ярхамова
Минзилә Васыйл кызы. 2010ел

Дәреснең максаты:

- Чәчәкле үсемлекләрнең орлык төзелеше белән укучыларны таныштыру, орлыкларның күптөрлелеген күрсәтү. Үсемлек тереклегендә орлыкның ролен аңлату.
- Бер өлешле үсемлек орлыклары белән ике орлыклы үсемлек орлыкларын өйрәнүдән чыгып чагыштыру күнекмәләре булдыру.
- Төркемләп эшләү нәтижәсендә, укучыларда үзара ярдәмләшү хисе тәрбияләү

Дәреснең планы:

- 1. Чәчәкле, яки ябык орлыклы үсемлекләр.
- 2. Жимешләр
- 3. Лаборатор эш:Ике өлешле һәм бер өлешле үсемлек орлыктарының төзелеше
- 4. Орлыктарның шытуы өчен шартлар

Чэчэкле үсемлекләр – үсемлекләр патшалыгының төзелеше, үрчүе буенча катлаулы һәм киң таралган вәкилләре. Алар орлыклар ярдәмендә үрчи һәм тарала. Орлык үсемлекнең чэчэгеннән барлыкка килә.

Жімесілер

```
graph TD; A[Жімесілер] --> B[Күп орлықлы]; A --> C[Бер орлықлы]; B --> D[Кабак, ташкабак, Мәк]; C --> E[Чия, абрикос, слива];
```

Күп орлықлы

Кабак, ташкабак,
Мәк

Бер орлықлы

Чия, абрикос,
слива

Бер орлыклы

Күп орлыклы

Лаборатор эш

Тема: «Ике өлөшлө һәм бер өлөшлө үсемлек орлыктарының төзелеше».

Максат: Орлык төзелешен өйрөнөргө, ике өлөшлө үсемлек орлыгы белән бер өлөшлө үсемлек орлыгы арасында аерманы табарга.

Бирем: Борчак орлыгы белән бодай орлыгының төзелешен карагыз, охшаш һәм аермалы яктарын табарга, тиешле язуларын язып, схематик рәсемнәрен ясарга.

СТРОЕНИЕ СЕМЯН ОДНОДОЛЬНЫХ И ДВУДОЛЬНЫХ РАСТЕНИЙ

Семя пшеницы

Семя фасоли

Орлықларның шытуы өчен шартлар:

1. Су булуы
2. Туклыклы матдәләр бүлу
3. һава булуы
4. Житәрлек жылы температура булу
5. Орлыкны туфракка дәрес итеп утырту

Терминнар:

- Орлык кабыгы
- Орлык өлеше
- Эндосперм
- Яралгы
- Тамырчык
- Сабакчык
- Бөречек

Өйгө эш:

- 18 – параграфны укырга, яңа өйрөнелгән терминнарны өйрөнөргө.

Кулланылган әдәбият:

- Дәреслек: В.В. Пасечник. Биология. Бактерияләр. Гөмбәләр. Үсемлекләр. М.: Дрофа, 2010
- Л.Д.Парфилова. Тематическое и поурочное планирование по биологии. Изд.: Экзамен, 2008.
- Мультимедиа дәреслек. 1С: Репетитор. Биология
- Библиотека электронных наглядных пособий. Биология, 6 – 9 классы, Минобр.РФ, ГУ РЦ ЭМТО “Кирилл и Мефодий”, 2003.
- Уроки биологии Кирилла и Мефодия: Растения. Бактерии. Грибы. 6 класс

